

МЕДИКО-ЕКОЛОГІЧНА СИТУАЦІЯ У М. ЧЕРВОНАЗАВОДСЬКЕ ЛОХВИЦЬКОГО РАЙОНУ ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Торяник В.М.

Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка

В рамках дослідження «Стану популяційного здоров'я населення м. Червонозаводське Лохвицького району Полтавської області» нами було проведено вивчення медико-екологічної ситуації на території дослідження. Результати показали, що основними забруднювачами повітря у м.Червонозаводське є «Лохвицький спиртокомбінат», ВАТ «Склоприлад» та ВАТ «Лохвицький цукровий завод». Сумарні викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря цими підприємствами становлять: 59,721, 5,285, 165,805 т відповідно. До складу забруднювачів входять метали та їх сполуки, речовини у вигляді суспендованих твердих часток, сполуки нітрогену, оксид карбону, неметанові леткі органічні сполуки, хлор та сполуки хлору, фтор та сполуки фтору, сірчана кислота, діоксид та інші сполуки сульфурі, ацетон, бензол, толуол, пил органічний, пил неорганічний, пил абразивний.

Із забрудненням довкілля сьогодні пов'язують близько 70% випадків захворюваності, 60% випадків порушень фізичного розвитку людей, 50% випадків смертей [2]. У 2010 р. у м. Червонозаводське було зареєстровано 1163,6 випадків на 1000 населення, з них 383,3 – вперше зареєстрованих. Показники поширеності хвороб збільшилися протягом 10 років на 70%, захворюваність за більшістю класів хвороб має негативну динаміку. Структуру захворюваності населення визначають: перше місце – хвороби системи кровообігу, друге – хвороби органів дихання, третє – хвороби кістково-м'язової системи та сполучної тканини.

Структуру захворюваності дитячого населення м. Червонозаводське формують: перше місце – хвороби органів дихання, друге місце – хвороби органів травлення, третє місце – хвороби крові та кровотворних органів. Протягом останніх десяти років загальна частота всіх хвороб зросла на 68%, частота хвороб, які були виявлені вперше в житті – на 63%. Захворюваність дітей за більшістю випадків має негативну тенденцію до зростання. Частота появи новоутворень зросла на 59%, хвороб крові, кровотворних органів – у 2,5 рази, хвороб системи кровообігу – у 2,5 рази, хвороб органів дихання – майже у 2 рази, хвороб органів травлення – на 66%, хвороб сечостатевої системи – на 37%, вроджених аномалій – на 40%, хвороб з невизначеним діагнозом – у 4 рази. До хвороб з невизначеним діагнозом увійшов первинний ацетонемічний синдром, на який хворіють діти практично в кожній сім'ї [1].

Отже, у структурі захворюваності у м. Червонозаводське зростає питома вага хронічних хвороб, що свідчить про значне ослаблення компенсаторно-адаптаційних властивостей людського організму, а можливо й про накопичення генетичних порушень. Оптимізація ситуації можлива через посилення відповідальності населення за стан індивідуального здоров'я, здоров'я сім'ї та оточуючих, покращення якості харчування за основними параметрами (калорійністю, збалансованістю за білками, жирами і вуглеводами, вітамінною цінністю), усунення недоліків державної і регіональної системи забезпечення закладів медичного обслуговування населення необхідними ліками і обладнанням та розробку чітких критеріїв і пріоритетів у медичному обслуговуванні населення, пріоритети охорони навколишнього середовища у діяльності органів влади [3].

Література

1. Курило Л.В. Первичный ацетономичный синдром // Medicus amicus. Меди-ко-фармацевтическая газета. – 2002. – № 5. – С. 7.
2. Тимченко У.І., Карташова С.С. Оцінка ризику впливу чинників довкілля на здоров'я населення // Вісник. – 2004. – № 4. – С. 22–23.
3. Черниченко І.О., Сердюк А.М. Проблема ризику в медико-екологічній без-пеці // Журнал АМН України. – 2003. – Т. 9. – С. 768–779.

ХІМІЧНІ СКЛАДОВІ РІЧКОВОГО СТОКУ Р. ПСЕЛ В МЕЖАХ М. СУМИ

*Тюленева В.О., Коновалова Н.О.
Сумський державний університет*

Унікальна і багатогранна роль води в природі. Протягом геологічної історії Землі вода формувала і продовжує формувати поверхню нашої планети. Особливу роль в цьому процесі відведено річкам, які сьогодні виконують роль своєрідних шляхів перенесення забруднень.

Особливо сильному негативному впливу піддаються річні водотоки в межах міста. В нашому випадку всі спостереження і дослідження стосуються іонного (хімічного) стоку вод ріки Псел і отримання інформації про якість, оцінку антропогенного навантаження, виявлення сучасних джерел забруднення міської ділянки (м. Суми) ріки.

Ріка Псел є однією з найбільших лівобережних приток р. Дніпро і впадає в Дніпродзержинське водосховище. Витік ріки знаходиться біля села Сократов Білгородської області. Загальна довжина ріки 717 км, площа водозбору 22,8 тис.км², заселеність басейна 5,5%, заболоченість – менше 1%, середній похил водної поверхні 0,23%.

До території Сумської області відноситься середня частина водозбірного басейну ріки, протяжність її в межах області складає 172 км, площа водозбору 11,1 тис.км². Поверхня басейну представляє собою припідняту, полого-бугристу рівнину, яка значно розчленована балками та ярами. Гідрографічна сітка басейна розвинута рівномірно і представлена постійно діючими ріками і тимчасовими водотоками, з коефіцієнтом густоти річної сітки 0,27.

Похил ріки в межах міста Суми менший від середнього, тому в межах міста швидкість потоку річної води дуже мала – 0,05-0,10 м/с [3].

Основні характеристики водного потоку ріки Псел у місті Суми наведені в таблиці 1.

Таблиця 1

Характерні витрати води ріки Псел

Характеристика	Річний стік		
	Модуль стоку, л/с*км	Шар стоку, мм	Об'єм стоку, км
Середній (норма)	3,06	97	7,5
Найбільший (2009)	5,57	176	13,7
Найменший (1972)	1,4	44	3,4

Проблема впливу міських поселень на водні ресурси пов'язана, передусім з неможливістю на сучасному рівні розвитку виробничих сил повної очистки стічних вод, крім того, міська територія має асфальтне покриття (в м. Суми протяжність вулиць з асфальтовим покриттям складає приблизно 300 км), яке різко зменшує поглинаючу здатність території і таким чином стічні води з вулиць міста і промислових підприємств стають